

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **G. T. Ch.**, zastoupeného Mgr. Renátou Jančovou, advokátkou se sídlem v Bruntále, nám. Míru 60/11, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 1. 2005, č. j. 63 Az 67/2004 – 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 1. 2005, č. j. 63 Az 67/2004 – 45, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 13. 3. 2004, č. j. OAM-906/VL-10-04-BZ-2004, jímž byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že z dokumentů, které mělo ministerstvo k dispozici, vyplývá, že Bulharsko splňuje kritéria bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 zákona o azylu. Pokud stěžovatel přichází z bezpečné země původu, nebyla by jeho žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná jen v případě prokázání, že konkrétně vůči němu nelze považovat zemi původu za bezpečnou, tj. že státní moc není způsobilá zajistit v jeho případě dodržování lidských práv a právních předpisů. Nic takového nebylo v daném případě prokázáno, neboť stěžovatel se sice se svými problémy obrátil na policii, ale nevyčkal dalších opatření. Nevyužil tedy možnosti dané

mu právním řádem Bulharské republiky k ochraně svých práv. Krajský soud proto dospěl ke shodnému závěru jako ministerstvo, že žádost stěžovatele je zjevně nedůvodná, protože stěžovatel přišel z bezpečné země původu.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítal, že ministerstvo v řízení o udělení azylu porušilo ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedlo azylové řízení tak, aby posílilo stěžovatelovu důvěru ve správnost jeho rozhodování. Ministerstvo i krajský soud vycházejí ze skutečnosti, že Bulharsko je považováno za bezpečnou zemi původu. Ministerstvo ani krajský soud se blíže nevěnovaly tvrzení stěžovatele o soustavném vyhrožování, sledování a dalších formách nátlaku ze strany státní moci a s tím souvisejícím odůvodněným strachem z návratu do země původu. V jeho konkrétním případě Bulharsko za bezpečnou zemi nelze považovat a návratem do země původu by byl stěžovatel ohrožen na životě. Ministerstvo si neopatřilo dostatečné podklady o situaci v zemi jeho původu a jediným dokumentem svědčícím o situaci v této zemi je hodnocení ministerstva, které považuje Bulharsko za bezpečnou zemi. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně stav věci a není vázán návrhy účastníků. V tomto případě ministerstvo tuto svou povinnost nesplnilo, když podle názoru stěžovatele jediná zpráva nemůže být dostatečným dokladem o skutečném stavu věci. Ministerstvo hrubým způsobem porušilo zásady správního řízení, když porušilo povinnost spolehlivě, přesně a úplně zjistit stav věci a vydalo ve věci rozhodnutí, aniž si zajistilo kvalifikované podklady. Důvody, pro něž žádal o azyl, tak měly být posouzeny ve vztahu k § 12 zákona o azylu, když má za to, že v jeho případě Bulharsko nemělo být shledáno bezpečnou zemí. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se aplikace principu bezpečné země původu, obsahu zákonného pojmu pronásledování a podkladů pro rozhodnutí shromážděných ministerstvem, což mohlo mít za následek nezákonnost napadeného správního rozhodnutí. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení. U stěžovatele došlo k zamítnutí jeho žádosti o azyl podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť Bulharsko je podle relevantních dokumentů, které mělo ministerstvo k dispozici, bezpečnou zemí původu a stěžovatel neprokázal, že v jeho konkrétním případě tato skutečnost neplatí. Stěžovatel se neobrátil na státní orgány ve své vlasti se žádostí o pomoc a nevyčerpal všechny možnosti poskytnuté mu bulharským právním řádem. Proto i v jeho případě platí závěr, že Bulharsko je bezpečnou zemí původu, čímž došlo k naplnění ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Proto ministerstvo navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že ministerstvo při svém rozhodování nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, čímž porušilo § 3 odst. 4 správní řádu a neopatřilo si dostatečné podklady o situaci v zemi jeho původu, když vycházelo při hodnocení Bulharska

jako bezpečné země původu pouze z jednoho dokumentu, jedná se o námitky v obecné rovině, aniž by ke svým tvrzením o porušení citovaných ustanovení uvedl konkrétní argumentaci. Protože Nejvyšší správní soud je vázán jak rozsahem kasační stížnosti, tak jejími důvody, přezkoumal napadený rozsudek způsobem odpovídajícím vymezení v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu a dále z písemného hodnocení Bulharska jako bezpečné země původu. S podklady rozhodnutí bylo stěžovateli umožněno se seznámit a vyjádřit se k nim. Této možnosti stěžovatel nevyužil a s obsahem protokolu o pohovoru vyjádřil souhlas a nežádal doplnění ani změny. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelem ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci, přičemž nelze také ponechat bez povšimnutí, že stěžovatel neuvedl, v čem spatřuje nedostatečnost provedeného dokazování. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Zákon o azylu vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 stanoví také vylučující důvody, při jejichž naplnění nelze žadateli azyl udělit. Tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a 16 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě nelze tento stát za takovou zemi považovat. Podle ustanovení § 2 odst. 1 citovaného zákona se bezpečnou zemí původu rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, a) v němž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů, b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12, c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, d) který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.

Ve správním řízení stěžovatel uvedl, že opustil zemi původu, protože se domnívá, že ho tam někdo stále sleduje, asi mafie, u moci jsou komunisté, na vysokých postech zůstali lidé z bývalého režimu, je tam špionáž, velká kriminalita a ekonomická nouze. Neví, kdo a proč ho sleduje, ale má takový dojem, protože mu byl několikráte vykraden byt a také ho na ulici napadli neznámí lidé. Rovněž mu bylo ukradeno auto. Podle jeho názoru mu někdo odposlouchává telefony, protože to se děje na celém světě. Nebyla mu ani doručena korespondence z Kanady. V Bulharsku se s ohledem na své obavy ze sledování se žádostí o pomoc na státní orgány či nevládní organizace neobrátil, protože podle jeho názoru tamní policisté nepracují dobře a všude jsou přisluhovači bývalého režimu. Dále uvedl, že pociťuje v Bulharsku ekonomické problémy. Neměl práci, protože ho odmítají s tím, že se k ničemu nehodí. Krátce pracoval v soukromé firmě, ale byl bezdůvodně propuštěn. Zabředával do bídy, neměl finanční prostředky na obživu a zaplacení zdravotního pojištění. Nepřihlásil se však do evidence nezaměstnaných na pracovním úřadě a ani nepožádal sociální odbor o pomoc. Jiné potíže ve vlasti neměl a vyloučil jednoznačně problémy se státními orgány, soudy a policií.

Z písemného hodnocení Bulharské republiky z ledna 2004, které je založeno ve správním spisu a které vychází z více informačních zdrojů, jednoznačně vyplývá, že Bulharsko je bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o azylu. Nebylo

ani prokázáno, že tomu tak v případě stěžovatele není, když sám v průběhu správního řízení výslovně uvedl, že se s žádostí o pomoc v zemi původu na nikoho neobrátil a vyloučil i problémy se státními orgány, soudy a policií. Tvrzení stěžovatele obsažená v kasační stížnosti, že byl vystaven soustavnému vyhrožování, sledování a dalším formám nátlaku ze strany státní moci, lze proto považovat za účelová a nevěrohodná. Pokud tedy stěžovatel nevyužil možnosti dané mu právním řádem Bulharské republiky k ochraně svých práv, pak se nemůže domáhat ochrany svých práv formou žádosti o udělení azylu na území České republiky, neboť právo azylu je mezinárodní formou ochrany práv jednotlivce a lze jej přiznat pouze v případě, kdy státní moc v zemi původu stěžovatele není způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů.

Proto Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. listopadu 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu